

Akt zgonu (Sterbeurkunde)

C. 1.

Nr. 1.

Boblowitz am 4. Januar 1882.

Vor dem unterzeichneten Standesbeamten erschien heute, der Persön-
lichkeit nach _____
_____ bekannt,
die Gattin Frau Karoline Czeczotka
geb. Kastele
wohnhaft zu Boblowitz
und zeigte an, daß Julius Czeczotka

Auß. Wojan alt unangelernter Religion,
wohnhaft zu Boblowitz
geboren zu Boblowitz

M. W. des Gattin Frau Karoline Czeczotka
geb. Kastele, die Angehörigen
zu Boblowitz
am 4. Januar
des Jahres tausend acht hundert achtzig und zwei
Korrespondenz um zwölf Uhr
verstorben sei.

Vorgelesen, genehmigt und unterschrieben
Karoline Czeczotka.

Der Standesbeamte.
Alker.

AP Opole, Sterbe-Haupt-Register Standesamts
Boblowitz pro 1882, sygn. 45/793/0/2.5/77

TRANSLITERACJA

1

Nr. 1.

Boblowitz am 9ten Januar. 1882.

Vor dem unterzeichneten Standesbeamten erschien heute, der Persönlichkeit nach

bekannt,

die Häuslerfrau Katharina Czeczotka

geb. Kaske

wohnhaft zu *Boblowitz*

und zeigte an, daß *Julius Czeczotka*

Acht Wochen alt *evangelischer* Religion,

wohnhaft zu *Boblowitz*

geboren zu *Boblowitz*

Sohn des Häuslers Wilhelm Czeczotka

und dessen Ehefrau, der Anzeigenden

zu Boblowitz

zu Boblowitz

am *siebenten Januar*

des Jahres tausend acht hundert *achtzig* und *zwei*

Vormittags um *zwölf* Uhr

verstorben sei.

Vorgelesen, genehmigt und *unterschrieben*

Katharine Czeczotka

Der Standesbeamte

Alker

TŁUMACZENIE

1 [paginacja]

Nr 1

Boboluszki, dnia 9-tego stycznia 1882 roku.

Przed niżej podpisanym urzędnikiem stanu cywilnego zjawiła się dzisiaj, osobiście znana [urzędnikowi] chałupniczka Katharina Czeczotka z domu Kaske, zamieszkała w Boboluszkach i oświadczyła, że Julius Czeczotka, mający osiem tygodni, wyznania ewangelickiego, zamieszkały w Boboluszkach, urodzony w Boboluszkach, syn chałupnika Wilhelma Czeczotki i jego żony, składającej to zawiadomienie, z Boblowitz, w Boboluszkach w dniu siódmego stycznia roku tysiąc osiemset osiemdziesiątego drugiego rano o godzinie dwunastej zmarł.

Przeczytano, przyjęto i podpisano

Katharine Czeczotka [podpisując się popełniła zapewne błąd, tu: 'z' wymawiamy jako 'c']

Urządник stanu cywilnego

Alker

[Akt urodzenia \(Geburtsurkunde\)](#)

N° 1.

1 ^{A.}
1

Bauerwitz am 4. Junius 1875

Vor dem unterzeichneten Standesbeamten erschien heute,

der Person nach _____

er kannt

von Kaufmann Johann Thoruppa
wohnhaft zu Zülchowitz

Katholisch Religion

und zeigte an, daß von der Johanna Thoruppa geb.

Goetz seiner Ehefrau

Katholisch Religion

wohnhaft bei ihm

zu Zülchowitz in seiner Wohnung

am 11. ten Junius

des Jahres tausend acht hundert siebenzig und fünf

IM MONTAG um 11 1/2 Uhr

ein Kind männlichen Geschlechts geboren worden sei, welches

Vornamen Emanuel

erhalten habe

Vorgelesen, genehmigt und

Johann Thoruppa
Johann Thoruppa.

Der Standesbeamte.

Seidel
Seidel.

TRANSLITERACJA

A.

1 [paginacja strony, naniesiona przez archiwistę]

No. 1. [numer aktu w rejestrze]

Bauerwitz am 4. Januar 1875

Vor dem unterzeichneten Standesbeamten erschien heute,

der Person nach

bekannt

den Bahnwärter Johann Skoruppa

wohnhaft zu Zülkowitz

katholischer Religion

und zeigte an, daß von der *Johanna Skoruppa geb.*

Götz seiner Ehefrau

katholischer Religion

wohnhaft bei ihm

zu Zülkowitz in seinen Wohnung

am ersten Januar

des Jahres tausend acht hundert siebenzig und *fünf*

Vormittags um elf Uhr

ein Kind *männlichen* Geschlechts geboren sei, welches

Vornamen *Emanuel*

erhalten habe

Vorgelesen, genehmigt und

unterschrieben

Johann Skoruppa

Der Standesbeamte

TŁUMACZENIE

Baborów, dnia 4 stycznia 1875 r.

Przed niżej podpisanym urzędnikiem stanu cywilnego zjawił się, znany osobiście dróżnik Johann Skoruppa, zamieszkały w Sułkowie, wyznania katolickiego i oświadczył, że przez Joannę Skoruppa z domu Götz, jego żonę, zamieszkałą wraz z nim w Sułkowie, w jego mieszkaniu, w dniu pierwszego stycznia roku tysiąc osiemset siedemdziesiątego piątego rano o godzinie jedenastej, zostało zrodzone dziecko płci męskiej, które otrzymało imię Emanuel.

Przeczytano, zatwierdzono i podpisano

Johann Skoruppa

Urzędnik stanu cywilnego

Seidel

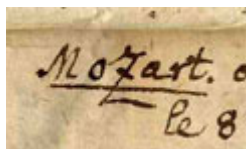
Uwagi

1. Pismo niemieckie (kurrenta, neogotyck) przeplata się z antykwą, czasem nawet w tym samym wyrazie. Antykwą występuje – zgodnie z zasadą – w wyrazach obcojęzycznych (tj. nieniemieckich) oraz nazwach własnych (np. Bauerwitz). Często imię – zwykle typowo niemieckie – zapisywano kurrentą, a nazwisko – antykwą. W tym akcie jednak zarówno imię jak i nazwisko pisane są antykwą (np. Johanna Skoruppa).
 2. Bardzo często odręczne podpisy, jeśli w ogóle są możliwe do odczytania, pisane są antykwą (np. Johann Skoruppa, Seidel)
 3. Formuła „*Vorgelesen, genehmigt und unterschrieben*“ (czasem w postaci skrótu V.g.u) występuje zawsze w tego rodzaju dokumentach oraz bardzo często pod tekstem protokołu. Na co warto zwrócić uwagę, to fakt, że akta stanu cywilnego tylko pierwsze dwa człony miały w formularzu, ponieważ niezawsze składający oświadczenie potrafił się podpisać. W takim wypadku formuła kończyła się słowami „mit eigenhändigen Zeichen versehen (oraz opatrzone własnoręcznymi znakami), zwyczajowo – krzyżykami.
-

Mozart

Oryginały oraz transkrypcje materiałów archiwalnych związanych z Mozartem i jego związki z Salzburgiem.

Zobacz: <http://www.ubs.sbg.ac.at/sosa/mozart.htm>

Teutsche Academie der Bau-, Bild- und Mahlerey-Künste

Teutsche Academie der Bau-, Bild- und Mahlerey-Künste

Joachim von Sandrart, Nürnberg 1675 / 1679 / 1680

Sandrart.NET

<http://ta.sandrart.net/>

Transliteracja (transkrypcja) – tłumaczenia neogotyku

Istnieje kilka szkół transliteracji tekstów staroniemieckich, pisanych tzw. neogotykiem (gotykiem). Nie jest możliwe, aby w tym krótkim referacie nauczyć umiejętności odczytywania takich tekstów (tłumaczenia neogotyku). Wymaga to zwykle wielu godzin (miesiący) żmudnych ćwiczeń, a potem w miarę stałego kontaktu z takim rodzajem pisma.

Podstawowym problemem podczas transliteracji każdego tekstu jest kwestia znajomości języka, w jakim został napisany. Często można bowiem odczytać wyraz posiłkując się kontekstem w jakim został użyty. Pamiętać przy tym należy, że język ulegał zmianom (niektóre wyrazy wyszły z użycia). Bardzo dobrym przykładem może być zagrodnik (niem. Gärtner – dziś ogrodnik).

Istnieje **kilka praktycznych sposobów**, które w pewnym stopniu pozwalają odczytać trudniejszy fragment pisma. Jednym z nich jest odnalezienie wyraźnie napisanego fragmentu tekstu, a następnie próbować odczytać tekst sprawiający problemy na zasadzie porównania liter (wyrazów). Dobrą metodą jest też przepisywanie fragmentu tekstu, a często próba odczytania litera po literze od końca wyrazu.

Przedstawiam tutaj jedynie kilka wybranych przykładów, najczęściej spotykanych problemów, na jakie można się natknąć już przy pierwszym kontakcie z tzw. neogotykiem. Podzielę się też kilkoma radami, które być może ułatwią choć w części odczytanie takiego tekstu.

Już na samym początku większości pism można natknąć się na “duży” problem. W przypadku małych liter, zauważamy, że wiele z nich jest podobnych do dziś stosowanych, inaczej – duże litery, z których szczególnie ozdobne mogą sprawić kłopoty nawet specjaliście. Przykładem takim może być **próba odróżnienia M od W**, co w przypadku nazwisk lub nazw miejscowości pozbawia nas oparcia się o kontekst. Nie mniejsze problemy sprawiają litery kreślone zupełnie inaczej, niż ich małe odpowiedniki. Tutaj przykładem może być litera E.

Ciekawym przykładem jest także litera s, która występuje w dwóch podstawowych formach: jako długie lub okrągłe s. Ich występowanie nie jest jednak dowolne. Na końcu wyrazu może być tylko okrągła forma, nigdy też obok siebie nie stoją dwa okrągłe s. Mogą zaś stać dwa długie lub okrągłe i długie obok siebie. Literka s tworzy także często tzw. ligatury, z których najbardziej znana to ß.

Oczywiście mając czas, warto podjąć trud zmierzenia się z tym, wydawałoby się trudnym na pierwszy rzut oka pismem, szczególnie jeśli zamierzamy odkrywać dawno zapomniane fragmenty historii własnej miejscowości, albo rodziny. Zdarza się, że po pewnym czasie możemy stwierdzić, że neogotykiem wcale nie jest taki straszny, jak go malują.

Gdy jednak czasu nie mamy, albo gdy stwierdzimy, iż dla kilku lub kilkunastu stron zapisanych frakturą lub sütterlinem nie opłaca się poświęcić wielu godzin zdobywania umiejętności ich odczytania, warto powierzyć tę pracę [specjaliście](#).